

Glasilo SZDL za Gorenjsko

Glas

Gorenjske

Izdaja: OO SZDL / Direktor: Slavko Beznik / Ureja: Uredniški odbor / Odg. urednik: Miro Zakrajšek
Tel. uredništva 476/397 — Uprave 475 — Tek. račun pri Komunalni banki Kranj št. 61-KB-1-Z-135 — Izhaja v ponedeljek in petek
Naročnina: letna 600, mes. 50 din

SKOFJA LOKA PRAZNUJE

OBČANI ČEDALJE BOLJ SODELUJEJO V DRUŽBENEM DELU

JE PAVEDAL PREDSEDNIK OBLO CVETO KOBAL

Dne 18. decembra 1941. leta so začeli zavedni škofjeloški fantje množično odhajati v partizane. V spomin na ta dogodek bodo v škofjeloški občini letos že četrtilič slavili občinski praznik. Ob tej priliki je naš sodelavec obiskal predsednika Občinskega ljudskega odbora tov. Cveta Kobala (ki je tudi sodeloval v uspeli decembrski akciji za osvoboditev zapornikov iz škofjeloških zaporov) in ga prosil, naj odgovori na nekatera vprašanja.

Občinski praznik je res praznik vseh občanov, je odgovoril tov. Cveto Kobal. — Zato naj vsem najprej iskreno čestitam. Posledica zmagovite narodnoosvobodilne borbe je tudi ta, da so delovni ljudje vzeli oblast v svoje roke. Samoupravljanje v podjetjih, ustanovah in v celotni komunici pa je oblika, v kateri se uresničuje možnost odločanja vsakega poedinca. Kadarkoli pa kdo vlada sam sebi, se lahko raduje svojih uspehov ali žalosti napak. Zato bi želel, da bi ob našem prazniku vsi občani globlje razmislili o teh problemih. Nedvomno se je v novi občini povečala aktivnost občanov pri opravljanju javnega dela. Ni so pa še dovolj izkoriščene vse možnosti, da bi čimveč nalog prešlo na neposredne proizvajalce. Želel bi, da bi vsi delovni ljudje, zaposleni v industriji, spoznali, da niso samo proizvajalci, marveč tudi potrošniki, da vsak napredek v proizvodnji rešuje probleme njihove potrošnje. Čim bolj se bodo vsi občani na svojih mestih zavzemali za napredek, toliko bolj se bo izboljševal tudi položaj vsakega posameznika. Prepričan sem, da so rezultati zadnjega leta zagotovo, da te misli osvaja čedalje več občanov.

Kakšni uspehi so bili letos doseženi v občini pri proučevanju družbenega standarda in uveljavljanju samoupravljanja?

Eno je družbeni standard, drugo pa osebni standard. Šibka točka družbenega standarda so pri nas stanovanja. Tu bo treba še mnogo dela. Letos smo zgradili 10 stanovanj v družbenem sektorju, hkrati pa smo dali 8 milijonov dinarjev kredita privatnim graditeljem. Pomembno je tudi to, da je pri nas še vedno nizka najemnina. Če bi hoteli, da bi bila ta najemnina ekonomska, bi se dohodek iz najemnin moral povečati za 15 milijonov din. Odtod tudi nezainteresiranost privatnikov za dograditev podstrešnih stanovanj. Negospodarske investicije, ki so tudi povečale družbeni standard v letošnjem letu, so: vodovod na Trati in Puštalu, transformator v S. Jar. Lokci, mostovi na Logu in Brodu ter v Puštalu. V mestu smo uredili električno omrežje, elektrificirali nekateri vasi po dolini ter uredili »Grabenc«. Za ceste proti Jeperci smo investirali 7 milijonov dinarjev. K dvigu družbenega standarda so prispevali tudi izdatki občine za zdravljenje, socialne podpore žrtvam fašističnega terorja, dijakom in onemoglim v skupni vrednosti okoli 11 milijonov dinarjev; pri tem pa niso všteti izdatki socialnega zavarovanja za otroške dodatke, pokojnine itd. Samo za štipendije smo porabili 1.200.000 din. Osebni standard

seveda še ni zadovoljiv. V letu 1956 je stabilizacija tržišča zaustavila padanje osebnega standarda mestnega prebivalstva. Upamo pa, da bomo v naslednjem letu na tem področju dosegli boljše rezultate. To je sedaj tudi predmet razprav naših vodilnih forumov. Ljudski odbor bi moral bolj paziti na ustanavljanje uslužnostnih obrtnih delavnic in trgovin. Mislim, da je edina rešitev osebnega standarda v večji proizvodnosti dela, proizvodni več dobrin. Pri samoupravljanju smo šli korak dalje. Imenovani so bili potrošniški sveti pri trgovinah, ki pa še niso dali povsod zadovoljivih rezultatov. Organi upravljanja so bili imenovani tudi pri kinu »Predilec«, Dijaškem domu, Muzeju itd.

Na čem bo poudarek pri letošnjem praznovanju?

Iz programa je videti nekaj obratov dela v gospodarstvu preteklega leta; to pa je samo zunanji videz. Glavni poudarek bo na obravnavanju družbenih odnosov. Ob tej priliki bomo tudi sklicali zborni volivceev, na katerih bomo v glavnem obravnavali družbeno dogajanje in razvoj komunice.

K. J.

PODKORENSKA RAZGLEDNICA

Kar sredi ceste je naš fotoreporter »ujel« to navdušeno bralko

PRED OBČINSKIM PRAZNIKOM V BOHINJU

Bohinjski kot v upor

Ko zanese pot potnika v Bohinj, ga razen lepih, slikovitih bohinjskih hiš in prirode vsepovsod nemo pozdravljajo številne spominske plošče in spomeniki. Z njih zrejo imena in letnice hudih toda slavnih dni enainštiridesetega, dvainštiridesetega leta in tako dalje.

Prčelo se je decembra enainštiridesetega. Prvzaprav že mnogo prej. Morda že leta 1920, ko je Partija na občinskih volitvah dosegla sedem mest

cejšen. Komunistično zborovanje leta 1926 je moralo razganjati kar petinpetdeset oboroženih žandarjev. Delo Ažmana in Godca ter drugih organizatorjev Partije je rodilo bogate sadove, saj je leta 1933 organizacija štelala že 85 zavednih komunistov, katerih udarnost ni mogla streti nobena diktatura, aretacije, preganjanje in odgon v taborišča, kamor je moral 1940 tudi Godce za eno leto. Ažman, Godce in drugi so nenehno opozarjali na vojno nevarnost, ki jih je zatekla pripravljene. Organizirala sta Osvobodilno fronto, zbiranje orožja ter pripravljala vstajo. Ažman je moral že 5. julija v ilegalo, takoj za njim pa tudi Godce. Ažmanovo delo je žal prekinil okupatorjev strel nad rodno vasjo; nadaljeval ga je Godce.

GLASNIK UPORA
Narodni heroj Tomaž Godce

in mesto župana, kar je bilo preprečeno, morda že mnogo prej. Vpliv komunistov na javno mnenje je bil pre-

Trinajstega decembra ponoči so se v kleti bistrške sirarne sešli najbolj zvesti sodelavci Godca in Ažmana. Pod Godčevim vodstvom so obravnavali položaj in sklepe, ki so jih sprejeli na posvetovanju v Slavnikih, kateremu je prisostvovalo mnogo komunistov z Gorenjske, iz Bohinja pa Godce. Tam je bil sprejet načrt za vstajo, ki je predvideval najprej udar v Bohinju, likvidacije nemške postojanke v Bohinjski Bistrici, ustavev jutranjega vlaka in skupni napad na Nomenj. Z vlakom naj bi se bataljon odpeljal proti Bledu, kjer bi se udeležil borbe na Bledu.

Trinajstega decembra so posvet v prisotnosti Staneta Zagarja nadaljevali in sklenili, da se napad izvede v noči na 14. december ob drugi uri zjutraj.

Zal se načrt zaradi malodušnosti, ki so jo ustvarili nekateri nasprotniki, ni v celoti uresničil. Bataljon, ki so ga sestavljali vaščani iz Koprivnika, Gorjuš in drugih krajev, je napadel postojanko v Nomenju. Ker je bila akcija izdana, so se Nemci pripravili in slabo oboroženi bataljon razbili. V ognju nekaterih nomenjskih hiš sta našla smrt Sednekarjeva sinova iz Koprivnika. Številni tovariši pa so morali v Begunje.

Nepopoln uspeh te akcije in ukrepi okupatorja, ki so sledili, niso razbili revolucionarnosti in enotnosti Bohinjcev. Godce ni odnehal, zato so ga Nemci lovili in obljubljali masne nagrade za njegovo glavo. Marca 1942 so uspeli. Ujeli so ga in odpeljali v Begunje. »Moje delo je sicer končano, naš slovenski narod pa mora ostati in bo ostal. Močkal bom!« so bile njegove zadnje besede ob odhodu iz Bohinja. Izmučenega od pretepanja in nečloveškega mučenja so ga v Mauthausenu ustrelili. Zato sta imeni Godce in Ažman ozko povezani z boji Bohinjcev za svoj obstoj in boljše življenje.

Borbe so se nadaljevale, Bohinjci so odhajali v NOV. Borili so se lunaško v raznih enotah širom po domovini. Delež, ki ga je Bohinj dal v NOV, je neprecenljiv, zato Bohinjci s ponosom govorijo o nedavni slavni preteklosti in znajo ceniti pridobitve.

J. R.

Podružnica Novinarskega društva Slovenije za Gorenjsko in ObO SZDL Bohinj vabita vse prebivalce bohinjskega kota na

USTNI ČASOPIS

v petek, 14. decembra 1956 ob 20. uri v Domu Svobode v Bohinjski Bistrici

Na sporedu so med drugim intervjuji s predsednikom ObLO Bohinj, s predstavniki športnih, kulturnega in turističnega društva, Naš razgovor, Kaj sodimo o..., v zabavnem delu programa pa bo nastopil tudi gorenjski Bodičar. Izmed naših bohinjskih naročnikov, ki so odgovorili na anketo, bomo izžrebali 3, ki bodo brezplačno prejeli »Glas Gorenjske« v prihodnjem letu.

Vstop je prost!

NAS RAZGOVOR

„12 let bo, odkar delam z mladino...“

Prsti so ji urno udarjali po tipkah pisalnega stroja. Čez dobro uro bo seja mladinskega komiteja in Majda mora do tedaj pripraviti zapisnik. Majda Mesaričeva poznam že več let in vem, da jo lahko dobim skoro vsako popoldne v mali pisarni Občinskega komiteja v Kranju.

»Da, res,« je malce zamisljeno povedala, »12 let bo, odkar delam v mladinski organizaciji.« Leta 1945, ko je bilo Majdi 18 let, je prišla v »Iskro« in čez nekaj mesecev postala član mladinske in sindikalne organizacije. Potem so minevala leta in Majda je dobivala iz meseca v mesec večje zaupanje med mladino. Izvoljena je bila za sekretarko obratnega mladinskega aktiva, kasneje je postala član tovarniškega mladinskega komiteja in kmalu za tem sekretarka mladinskega tovarniškega aktiva. Ko so se mladinske organizacije ponovno ustanovljale v podjetjih, je Majda v »Iskri« pripravila in uredila vse potrebno, da bi bila njihova organizacija

spet med najboljšimi na Gorenjskem. Njeno delo je uspelo. Majda sicer ni več kandidirala, vendar so uspeli mladinske organizacije v »Iskri« tudi plod njenega dela, saj skoro ni sestanka ali akcije, kjer ne bi posredno ali neposredno sodelovala.

»Od leta 1950 delam tudi v občinskem komiteju. Dela je vedno dovolj, kajti tu sem skoro vsak dan, ko pridem iz službe, pa vse do večera.« Majda pozna delo vseh osnovnih organizacij v občini. O vsaki ve povedati dobre in pomanjkljive strani njihovega dela.

se vračala šele pozno ponoči. Tako je hodila po okoljskih krajih in — »hotela sem, da se naša organizacija utrdi, da postane res taka kot mora

biti,« je navdušeno pripovedovala. Marsikdo se spomni Majde tudi iz mladinske brigade, ki je gradila cesto Bratstva in edinstva, kot dobre kuharice. »Ko je takrat prišla naša brigada v tiste kraje, nismo imeli kuharic, zato sem se sama lotila kuhe. Vendar ni bilo lahko kuhati za celo brigado,

za toliko mladih ljudi. Ker pa so bili mladinci in mladinke zadovoljni s hrano, sem dobila nepremagljivo voljo.« Mnogi, ki so bili v tisti brigadi, vedo, da je bila Majda neumorna, da je delala zjutraj od štirih ali petih pa tudi do polnoči. Ker ni bilo časa za sestanke, so se brigadirji sestajali že ob treh zjutraj. Majda kljub svojemu delu ni manjkala. V brigadi je bila tudi sekretarka SKOJ. Po treh tednih so se ji vnele oči in zato je morala začeti delati zunaj.

Zanimalo me je, kaj misli Majda delati v bodoče. »Delo pri mladinski organizaciji mislim počasi opustiti.« »Se ti ne zdi, da po 12 letih ne boš mogla kar tako hitro prenehati?« »Res je, o tem sem že razmišljala. Še vedno mislim zasledovati delo z mladino, zato bom delala v podjetju pri komisiji za mladinska vprašanja.« — Prav na tih pa mi je Majda zaupala, da si želi tudi nekaj več ur zase, da ima tudi doma dosti dela in — tudi sneg bo kmalu.

Lj.

SEJA SVETA ZA TURIZEM OLO KRANJ

Kranj, 13. decembra. Sinoči je bila v Kranju seja Sveta za turizem Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Razpravljali so o predlogu Gostinske zbornice za investicije v turizem in gostinstvo v prihodnjem letu. Sem sodijo zlasti žičnica na Vitranc v Kranjski gori, ter adaptacije nekaterih hotelov in gostinskih obratov.

Razen o bodočem delu Sveta za turizem in gostinstvo so govorili tudi o potrebi ustanovitve občinskih svetov za turizem v vseh tistih občinah, ki jih doslej še nimajo. Praksa je namreč pokazala, da v občinah, kjer teh svetov nimajo, ne posvečajo zadostne pozornosti problemom turizma in gostinstva.

I. A.

Pri sestavljanju gospodarskih načrtov Kmetijskih zadrug za leto 1957 naj sodelujejo vsi zadružniki

Pravkar sestavljajo zadruga gospodarske načrte za leto 1957. To delajo že tretje leto in imajo za to delo tudi vedno več izkušenj. Značilnost letošnjih načrtov je v tem, da se bodo naslanjali na gospodarski načrt posameznega kmeta zadružnika. Šele tedaj, če bo zadruga vedela za vse potrebe svojih članov, bo lahko pravočasno in pravilno preskrbela potrebno blago.

Nameščenci vseh zadrug bodo zato te dni obiskali vsakega svojega člana s posebno polo. Ob začetku leta lahko pregleda kmet svoje gospodarstvo in tudi sklene, kaj bo nabavil. Najprej se mora vprašati, kakšna semena bo potreboval. Naša najvažnejša poljščina je krompir. Tisti, ki pridelajo na merik posevka manj kot 1000 kg krompirja, morajo vedeti, da je treba dobiti novo seme od semenske službe OZZ. Zadruga sme izkazati svojim članom tudi denarno pomoč, vendar je treba paziti, da plača član vsaj 3 din več za kg semenskega krompirja, kot pa bo prodal svojega.

Krompir sorte »merkur« je najbolj primeren zato, ker je odporen proti raku in plesni, ker je zelo rodovit in je zelo izboljšal okus v gorenjski zemlji. Posebno zadruga v Bohinju in Zg. savski dolini naj bi poskrbele za nabavo semenskega krompirja za svoje člane. Vprašalna pola bo dala točne podatke, koliko potrebujejo zadružniki krompirja za zamenjavo.

Drugo vprašanje so semenska žita. Na razpolago imamo kadoško in planthofsko pšenico. Obe sta pokazali v naših krajih lepe rezultate. V hribih je dal sijajne pridelke oves Flemingstreue. Tudi ječmen in rž je prav dobre kvalitete. Ako bodo zadružniki že sedaj naročili pri svoji zadruzi semensko žito, potem bo semenska služba lahko zagotovila zadostne količine semena, ne pa tako, kot letos, ko je vsega zmanjkovalo, naročila pa so prihajala prepozno.

Umetna gnojila bo moč že sedaj naročiti za prihodnjo pomlad in jesen. Za zadrugo je to vprašanje zelo važno, ker bo kupila samo toliko, kolikor bodo naročili kmetje. Tako pri KZ ne bo nepotrebnih zalog. Po drugi strani se tudi ne more zgoditi, da bi robe primanjkovalo. Gnojila bodo naročena pravočasno in razdeljena samo

tistim, ki so jih naročili. To pomeni veliko olajšanje pri nabavah; tudi zadružna gospodarska poslovna zveza bo imela svoj posej olajšan.

Naročiti bo moč tudi različne vrste drevese za sadovnjake, sadike za ribez, jagode in maline.

Kdor ima slabe molznice, bo lahko naročil bodisi teleta, junice ali krave z dobrimi mlečnimi lastnostmi. Načrtno bodo nabavljali tudi piščance, jarače in peteline štajerske kokoši, ki slovijo zaradi dobre nesnosti.

Omogočeno bo naročiti tudi gradbeni material, kot na primer zidno in strešno opeko, cement in betonsko železo.

Ako zadružnik za vse ne bi imel dovolj denarnih sredstev, naj pove, koliko bi potreboval začasnega posojila in za koliko časa.

Pri zapisovanju naročilnice se je treba zavedati, da se član to obveže kupiti; zato naj dobro premisli, kaj in koliko bo potreboval. Ne preveč! Ne premalo! Naročilnica pa seveda velja samo v primeru nespremenjenih

cen. Tako naročilnico kmet zadružnik opremi z datumom in podpisom.

Na drugi strani naročilnice pa vpišejo člani tisto, kar bo verjetno prodal zadrugi. Pri živini in lesu je dobro, da vpiše tudi mesec prodaje. Za zadrugo je zelo koristno, če je obveščena, kdaj in kje ima kaj odkupiti. Vendar navedene količine niso obvezne, ker je pridelek odvisen od vremena, živina od zdravja in raznih drugih pogojev. Druga stran je torej samo sporočilo in zato je neobvezna in na njej ni podpisa.

Ti gospodarski listi bodo zelo izboljšali gospodarjenje v naših zadrugah. Samo v ta namen so tudi sestavljeni. Ako bi kdorkoli drugače tolmачil to napredno delo, naj ve, da je to zlohotno podtikanje. Naš cilj je povečati pridelke na Gorenjskem tako, da bodo nam vsem v ponos in drugim v zgled. Okrajna zadružna zveza želi vsem zadružnikom najboljši uspeh pri sestavi prvih gospodarskih načrtov.

Ing. Janez Perovšek

Traktoristi in kmetijski strojniki so zborovali

Pred nedavnim so imeli traktoristi in kmetijski strojniki kranjskega okraja ustanovni občni zbor svojega društva. Zbrala se je večina ljudi, ki delajo na posestvih in v zadrugah z različnimi kmetijskimi stroji in predstavljajo tako naš osnovni kader v kmetijski mehanizaciji.

Zbrali so se, da osnujejo društvo, ki bi skrbelo za njihove probleme, zanje, ki delajo »v tovarni brez strehe« in nimajo najbolje urejenih delovnih pogojev. Zlasti pereče je vprašanje njihove zaposlitve v manjših zadrugah, ko obračunavajo stroške za stavitve s stroji po polni lastni ceni, kar so KZ začele uvajati v letošnjem letu. Sami so ugotovili, da je strojniki najboljše propaganda za uporabo stroja, toda le v primeru, ako stroj dobro pozna in z njim uspešno dela. Stroj bodo le takrat dobro vzdrževali, če bo zadruga imela strojnika, ko

stroji ne bodo več pod kozolci ali celo na dežju, ampak v strojnih lopah. Strojnik odseki morajo biti rentabilni, ker opravljajo važno delo na vasi, ne smejo pa izkazovati stalnih izgub in propagirati zastojkarstvo.

Ugotovili so, da premalo skrbimo za naraščaj v strojništvu, da nimamo potrebnih šol in tečajev, strojniki pa nimajo prepotrebni kvalifikacij. Skrbni in izučeni strojniki ter traktoristi bi lahko podaljšali življenjsko dobo strojev. Zato bodo imeli tudi strojniki našega okraja čez zimo izpopolnitvene tečaje. Strojnik bo treba socialno zavarovati, ker vsi še niso, da bodo imeli večji interes do dela.

Kako bomo čebelarili v prihodnjem letu

Po minuli letošnji čebelarici sezoni se je sestel čebelarici odbor OZZ Kranj ter pregledal rezultate dela v letošnjem letu, hkrati pa sestavil načrt za prihodnje leto.

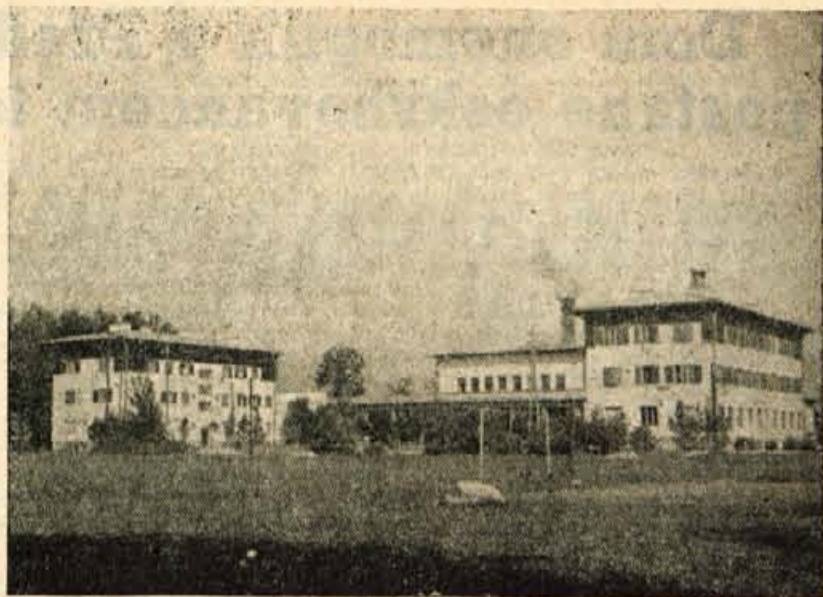
Čebelarici odbor je sklenil v bodoče najtesneje sodelovati s poljedelskim, sadjarškim in gozdarskim odborom pri OZZ. Ta povezava naj bi posredovala pomoč, katero naj bi ti odbor nudili čebelarjem na njihovem delovnem področju. Gozdarski odbor naj bi vplival na to, da bi se v gozdnih drevesnicah gojilo več sadik medovitega drevja in grmičevja. Te sadike bi zasajali s sodelovanjem čebelarških odsekov po gozdnih okoliših KZ.

V kraje, kjer je premalo čebel za opravevanje cvetja, bodo na pobudo sadjarških in poljedelskih odsekov pripeljali čebelarjem svoje čebele na pašo. S tem se bo povečal in izboljšal pridelek sadja in semena. Sadno drevje in poljščine bi bilo potrebno škropiti proti različnim škodljivcem in boleznim ter plevelu s kemičnimi sredstvi sporazumno s čebelarškimi odseki. Tako sodelovanje bo preprečilo milijonsko škodo, ki jo je že utrpelo čebelarstvo zaradi omenjenega vrocka v raznih krajih Slovenije, najobutneje pa na Primorskem.

Zatiranje čebelnih bolezni, zlasti pršičavost in nosestavosti, bomo v prihodnjem letu nadaljevali. V ta namen se bo izpopolnila mreža izvedencev za čebelje bolezni. Predvidevajo tri čebelarice tečaje: v Radovljici, Kranju in Škofji Loki.

Odbor je sklenil, da ustanovi še dve novi opazovalni postaji za gozdno medenje, ki naj bi bili na področju Tržiča in na Mežakliji. Letos sta bili urejeni že dve taki postaji na Jelovici. Opazovalne postaje za gozdno medenje so velikega pomena za racionalnejše izkoriščanje čebelje gozdne paše, ki da ob ugodnem vremenu lahko lep donos, če so pripeljane čebele na pašo v pravem času. Čebelarjem bodo prihranjeni nepotrební stroški za prevažanje čebel, ker bodo peljali čebele na pašo šele potem, ko bodo iz teh postaj dospela poročila, da gozd deljansko medí.

Odbor bo v letu 1957 nabavil 1000 kg kvalitetnega semena črne ajde. Ta ajda bo posejana na osamljenem polju, da bo tako onemogočeno navzkriž-

ZADRUŽNA MLEKARNA KRANJ

ODKUPNA CENA MLEKA NAJ VPLIVA NA KAKOVOST

Ze več let določajo odkupno ceno mleka Zadružne mlekarne - Kranj na skupnem sestanku zastopniki vseh kmetijskih zadrug, od katerih mlekarne odkupuje mleko, kot tudi zastopniki mlekarne in živinorejskega odbora OZZ. Ti sestanki so po potrebi večkrat na leto. Mlekarne takrat seznaní živinorejce s poslovanjem, težavami in finančnim uspehom mlekarne. To se je v praksi pokazalo kot zelo pozitivno, ker na ta način proizvajalci dobijo zaupanje v mlekarne in čutijo, da je

mlekarne njihova, to je, da služi njihovim interesom. Odkupna cena je enotna za vse KZ.

Z namenom, da bi dobivala čim kvalitetnejše mleko, je mlekarne začela plačevati mleko od maja 1954. leta po kvaliteti. Zato je mlekarne skupaj z živinorejskim odborom OZZ izdala pravilnik za dobavo mleka, katerega je vsak proizvajalec dobil brezplačno. Pravila so sestavljena tako, da jih lahko izpolni vsak proizvajalec, potrebno pa je le malo več vestnosti pri oskrbovanju živine, pri molži in pri ravnanju z mlekom po molži, do odjave v zbiralnico.

Ali je s plačevanjem mleka po kvaliteti t. j. po toščobi, snagi in kislini dosežen kak uspeh? KZ Kokrica je dobila plačano mleko v juniju 1954 po 10,50 dinarjev, ker je mleko vsebovalo le 3,4% tolgče, imelo pa je 9,6% SH kisline. Takrat so se začeli kmetovalci malo bolj zanimati za pridobivanje mleka in uspeh je bil tu. Zadruga je dobila plačano mleko v juniju po 18,50, avgusta po 22, septembra po 21,50, oktobra po 22 din. Takrat je osnovna odkupna cena mleka bila 20 dinarjev za 3,2% tolgče, največ 7,6 SH kisline in da je v I ali II razredu po snagi.

Plačevanje mleka po kislini je bilo zelo uspešno. V letu 1954 je mlekarne odkupila 7069 litrov nakisanega mleka ali 1,95 promil od odkupa, v letu 1955 pa 1908 litrov ali 0,59 promil, medtem ko je leta 1956 do 30. IX. odkupila samo 188 litrov od 3.041.908 litrov odkupljenega mleka. Zato smo lahko cpustili v letu 1956 plačevanje mleka po kislini.

Odkupna cena mleka z maržo se je gžbala v zadnjih letih takole:

1954 leta od 20,61 do 24,52 dinarjev ali povprečno 23,34 dinarjev,
1955 leta od 21,24 do 24,06 dinarjev ali povprečno 23,73 dinarjev,
1956 (do 30. IX) od 23,25 do 25,69 din ali povprečno 24,41 dinarjev.

Dobra odkupna cena je imela pozitivne kakor tudi negativne posledice. Pozitivne so bile v tem, da je naraščal odkup iz meseca v mesec, iz leta v leto. Negativne so bile v tem, da kvaliteta mleka ni ustrezala ceni. Kmet je oddajal v zbiralnico vse razpoložljive presečke.

Zato mlekarne s kvaliteto mleka ni zadovoljna. Da bi se stanje izboljšalo, smo začeli maja 1956. leta sistematično pregledovati hleve s sodelovanjem mlekarškega odbora OZZ in Okrajnega higienskega zavoda. Namen pregledov je, da se natanko seznanimo z razmerami na terenu in da obenem svetujemo proizvajalcem vse ukrepe za pridobivanje čim boljšega in zdravega mleka. Pregledano je že preko 400 hlevov, pregledali pa bomo vse hleve na odkupnem področju mlekarne. Pri tem pregledujemo hlev, stojšča, jasil, gnojšče in gnojno jamo, preskrbo z vodo, način krmiljenja, posode za mleko, porabo mleka doma in oddajo v mlekarne, higieno molže in ravnanja z mlekom, zdravje živine itd. Na kraju samem izdamo potrebne ukrepe in brezpogojno zahtevamo beljenje hlevov kot prvi pogoj za oddajo mleka v zbiralnico, razen tega še odstranitev prvih curkov v posebno posodico, čiste stolčke za molžo, čiste roke in predvsem čedila ter mlečne posode. Praksa bo pokazala, da so ti ukrepi nujni ter da se kvaliteta mleka more izboljšati samo na ta način in z ekonomskimi ukrepi. To je predvsem v pred proizvajalcev, ker bo od tega odvisna odkupna cena. Iz slabega mleka mlekarne ne more izdelovati kvalitetnih mlečnih izdelkov, ki bi jih hitro in po ugodni ceni prodala. Zato upamo, da bomo natek na popolno razumevanje proizvajalcev in s tem dosegli ugodnejšo odkupno ceno ter lažje poslovanje mlekarne.

ing. M. S.

PRED OBČNIM ZBOROM AKTIVOV MLADIH ZADRUŽNIKOV

Na Gorenjskem je 35 aktivov mladih zadružnikov s 1500 člani

Po sklepu zadnje seje odbora mladih zadružnikov pri OZZ Kranj bodo v decembru občni zbori aktivov mladih zadružnikov na Gorenjskem, na katerih bodo podani obračuni dosedanjega dela ter sprejeti delovni in finančni načrti in izvoljeno novo vodstvo aktivov mladih zadružnikov. V letu 1957 bodo imeli aktivji mladih zadružnikov svoje delovne načrte, ki bodo vsebovali vse dejavnosti, ki pridejo v poedinih aktivih v poštev. Zdej je na Gorenjskem 35 aktivov mladih zadružnikov s 1500 člani, približno 10 pa bo še do konca leta ustanovljenih in bo torej 45 aktivov mladih zadružnikov s približno 2000 člani. Letos bodo vse kmetijske zadruga v svojih gospodarskih načrtih prispevale od 10 do 50.000 dinarjev za aktivne mladih zadružnikov. Po okrajni konferenci in tednu zadružne mladine Gorenjske je ta dejavnost dokaj dobro razgibana in kaže vse znake še nadaljnega uspešnega dela. Približno 30 aktivov mladih zadružnikov dokaj dobro deluje, nekaj aktivov pa je seveda tudi slabih, tako na primer v Ljubnem, ki se je moral zato združiti z aktivom v Podnartu. Vzrok dosedanjih slabosti je v slabih vodstvih aktivov, ali pa v slabih odnosih med kmetijsko zadrugo in aktivom mladih zadružnikov. Marsikje so temu krive kmetijske zadruga, ki se za stvar ne zavzemajo, druge pa tudi vodstva aktivov mladih zadružnikov, ker iščejo samo denar, ničesar pa dejansko ne storijo. Zelo slabi aktivji so: Zalog, Martinj vrh, Senčur, Voklo in še nekateri, nasprotno tem pa prednjačijo Cerklje, Naklo, Velesovo in Poljane. Značilno je, da so v hribovitih krajih aktivji mladih zadružnikov neprimerno bolj, kakor v nižinskih. Če pa upoštevamo še njihove delovne pogoje, potem gotovo zaslužijo zelo dobro oceno. Osnovna slabost aktivov mladih zadružnikov je ta, da niso uspeli, ali pa ne kje niso hoteli vključiti v aktiv mladih zadružnikov večjega števila

kmečke mladine. Vse te naloge bodo letos v načrtih. Aktivji mladih zadružnikov se bodo številčno okrepili. Tisti člani, ki so dopolnili 18. leto, bodo plačali 250 din deleža in postali člani kmetijske zadruga. Precej mladih bo vključene v pospeševalne odseke kmetijske zadruga. Približno 400 mladih bo obiskovalo kmetijsko gospodarske šole, ki že delujejo in ki bodo še te dni ustanovljene. Drugo leto bodo aktivji mladih zadružnikov zbrali najboljše tovarnje in jih poslali v zimbško kmetijsko in gospodinjstvo šolo v Poljče. V prihodnjem letu bo vse delo mladih zadružnikov razdeljeno po dejavnostih in konkretnih zadolžitvah aktivov in posameznikov. Posamezniki se bodo obvezali, da se učijo obdelave zemlje, kolobarjenja, priprave semen za setev itd. V živinoreji bodo razni tečajji za krmiljenje, molžo, pripravo krme i. d. Posamezniki dobivajo naloge v zvezi s pospeševanjem in sicer take, ki jih lahko vsak sam doma napravi. Razen teh nalog bodo aktivji mladih zadružnikov dali v delovne načrte izobraževalno dejavnost, prireditve, razstave, izlete ter društveno in družabno udejstvovanje.

V prihodnjem letu se bo vzporedno z delom aktivov mladih zadružnikov izboljšala tudi organizacija LMS na vasi. Posebno je važno, da se razširi, in zlasti, da njena vsebina dela postane konkretna. Izboljšali se bodo tudi odnosi med LMS in aktivom mladih zadružnikov, ki so bili sedaj v nekaterih primerih slabi, povečini po krivdi vodstev LMS. LMS bo bolj kakor do sedaj skrbela za politično delo na vasi. V tem smislu bo obravnaval problematiko tudi prihodnji plenum OK LMS Kranj. Aktivji mladih zadružnikov naj še nadalje ostanejo gospodarske strokovne organizacije in si zlasti prizadevajo, da s svojim konkretnim delom čimveč prispevajo k socialistični preobrazbi vasi in k načrtnemu pospeševanju kmetijstva.

Jaka Bogataj

Ob zaključku razstave grafike in risb

IZ RAZGOVORA Z GRAFIKOM BOJANOM GOLJIJO

Številni obiskovalci, ki so si v tem mesecu ogledali v Prešernovem muzeju v Kranju razstavo grafike in risb Bojana Goljija, so vsakakor bogatejši za sicer majhno, toda dovolj pomembno doživetje, ki jim ga je posredovalo srečanje s črno - belo tehniko. Ker je razstava s svojimi mestoma že kar nenavadnimi izraznimi prvinami, pa tudi po svoji nevsakdanji tematiki in nazornem prikazovanju grafično ustvarjalnosti zelo zanimiva, in ker menim, da bodo ljubitelji likovne umetnosti kaj radi prisluhnili pomenku o grafični umetnosti in še posebej o Goljijski ustvarjalnosti, bom posredoval nekaj bistvenih detajlov iz razgovora z razstavljavcem.

O svojem likovnem študiju je grafik Goljija tako pripovedoval:

»Kot dijak — učiteljski otrok — sem obiskoval večerni risarski tečaj ljudske prosvete v Mariboru, leta 1949 pa sem se vpisal na akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, kjer sem bil tri leta učenec prof. Božidarja Jakca. Tu sem končal tudi grafično specialno šolo.«

Ali se v svoji ustvarjalnosti poslužujete še kakšnih drugih tehnik?

»V pretežni meri se ukvarjam z grafikom, priznati pa moram, da sta mi litografija in lesorez najljubša. S slikarstvom sem se ukvarjal le toliko, kolikor je zahteval učni program na akademiji.«

Kaj vas privlači, da se ukvarjate z grafikom?

»Predvsem intimnost, ki jo ima grafika, hkrati pa tudi to, da nudi ustvarjanje v črno-beli tehniki neomejene izrazne možnosti, kar se tudi docela prilagaja mojemu likovnemu stremljenju pri iskanju novih izraznih poti.«

Kakšni motivi vas najbolj privlačijo?

»Menda se nisem nikoli opredelil v

iskanje nekih specifičnih motivov. Vsekakor pa je izbira motivov odvisna od duhovnega zorenja in trenutnega razmišljanja, pri čemer igra važno vlogo tudi iskanje samolastnega izpovedno-izraznega načina. — Medtem ko sem prej gojil portret, sem v zadnjem času prisluhnil pejzažu, ki ga zastopajo zlasti številni motivi z morja.«

Kaj menite o svojem lastnem izpovedno-izraznem stremljenju?

»Ne bi mogel reči drugega kot: svoj umetniški obraz vztrajno iščem! O končnem uspehu tega iskanja bi ne govoril rad. V delih, ki jih razstavljam v Kranju, so še vidni vplivi mojih profesorjev z akademije, česar si pa preveč ne očitam. Po vzorih izven meja naše domovine pa ne segam rad. Menim, da so znali naši mojstri v svojem dolgoletnem umetniškem stremljenju presenetljivo utelesiti naše slovensko čustvanje in da so z vse tekočnostjo prisluhnili utripu naše krajine. Ti vzori se mi zde pošteni, morda poštenjejši od tistih iz tujine. Če mi bo uspelo nadaljevati z našo bogato umetniško tradicijo, bom storil veliko. Pretrpano hlastanje po sodobnih prijemih v likovni umetnosti mi je tuje.«

Kje ste do sedaj razstavljali?

»O manjših razstavah ne bom govoril, pač pa bom omenil letošnjo razstavo v Mariboru, kjer sem razstavil 74 del. Le-ta dovolj nazorno prikazuje moje dosežanje umetniško delo. S tem pa še nisem izčrpal vseh map, ki še zgovorneje od mojih razstav prikazujejo in utemeljujejo moj umetniški razvoj. Te mape, ki vsebujejo razne zapiske s številnih potovanj, razne misli prenesene na papir in številne študije, bi lahko imenoval: plodna njiva. Zal pa se pogostoma zgodi, da tudi dobro gnojeno polje slabo rodi...!«

Razstavil sem tudi v Lenartu v Slovenskih goricah, Kočevju, Slovenj Gradcu in v Ljubljani.«

Kaj meni kritika o vašem ustvarjanju?

»Mnenja kritikov so zelo različna. Kritična ocena Sergeja Vrišerja o moji razstavi v Mariboru pravi: »Težišče Goljijskega dela leži v črno beli grafični umetnosti. Z njo je v resnici pokazal za mladega umetnika zavidanja vredno znanje.«

»TT« je dejal, da me prištevajo med tehnično najbolj izobražene grafike. (Sicer lep kompliment, je pa le malce za lase privlečen!)

V »Tribuni« je nekdo zapisal, da kaže moja razstava izrazit komercialni značaj. Morda je bil v tem prepričan?! Jaz imam o svojem umetniškem delu drugačno, vsekakor pa bolj pošteno mnenje!«

Saša

BOJAN GOLJIA: UJETI MESEC (LESOREZ)

Koroške narodne pesmi so nas ogrele

Nedeljski koncert koroških pevcev je bil za Kranj pravo doživetje. Tesno zasedena dvorana kina »Storžič« je pričala, da so nam rojaki izza meja dragi.

Občinstvo je bilo navdušeno nad lepim petjem in je izvajalce nagradilo z vsem priznanjem. Izredno čustveno in s pravim poslušom za mehke kon-

traste je bila zapeta »Tam kjer teče bistra Zila«. Pevci so vsilili v to pesem vso ljubezen, ki jo gojimo do Koroške. — Po svoji domiselnosti in šegavosti pa je užgala pesem »Mi smo mi — smo pr' Drave' doma«.

Pevci so bili v Kranju izredno toplo sprejeti. Na odru so jih pozdravili zastopnik Socialistične zveze delovnih

ljudi, tovariš Pagon, predsednik »Svobode«, tovariš Štok, zastopnik pevskega zbora »France Prešeren«, zastopnik Sveta za prosveto in kulturo pri OBLO Kranj in kranjski pionirji.

Govorniki so poudarili velik pomen kulturnega sodelovanja med slovenskimi brati onstran in tostran Karavank. Povabili so koroške pevce, naj še pridejo v Kranj, kjer bodo gostje »Prešernovega pevskega zbora«, pionirji pa so izrekli željo, naj pride tudi mladinski zbor drugo leto k nam v goste. Gostom so bili izročeni lepi šopki rož in knjižna darila.

Za veliko pozornost se je zahvalil predsednik Prosvete za Koroško dr. Zwitter, ki je med drugim dejal, da so zelo veselili tolikšne ljubezni, ki jim je za vztrajno delo tako zelo potrebna.

Vaša ljubezen in skrb — je dejal dr. Zwitter — nam je porok, da nas niste pozabili, zato gojimo in bomo še gojili slovensko kulturo na Koroškem, kot nam to dovoljuje konvencija o narodnih manjšinah.

S. A.

FILMI, KI JIH GLEDAMO

„Dolina miru“

Slovenski film ni več dojenček, ki bi ga bilo treba skrbno varovati slehernega prepaha, da ne zbolijo in žalostno premre. Deset let sicer v razvoju nacionalne filmske proizvodnje ne pomeni mnogo — pri nas pa je bilo dovolj, da smo v filmski umetnosti preboleli otroške bolezni in zakoračili bolj varno in uspešno. Od prvih negotovih korakov NA SVOJI ZEMLJI do TREH ZGODB in DOLINE MIRU je slovenski film prehodil pestro in in včasih burno pot; mnogo razburljivih prepričanj včasih celo obupanja je bilo potrebno, da smo prišli do ravnih, ko lahko rečemo: »No, zdaj se pa lahko začne!« In res se je začelo. TRI ZGODE so bile prvi resni obet, DOLINA MIRU je drugi, nič manj resen od prvega.

Ribičev scenarij bi sicer ob natančnejši analizi podlegel očitkom o neizvirnosti, o ponekod bledem dialogu in nedomiselnem finalu, vendar je dovolj spretno napisan in ne brez umetniške vrednosti (spretnosti je scenarij pokazal več kot pristne umetniške moči). Režiji Franceta Stiglicja naša kritika v glavnem ni bila naklonjena — zaradi predsodkov do Stiglicjeve umetniške potence, po filmih »Se bo kdaj pomlad« in »Svet na Kadjarju«, reči moramo, upravičenih predsodkov. Kar zadeva razmerje med obrtniško spretnostjo in umetniško močjo, velja za režiserja isto, kot za scenarista, čeprav ne moremo mimo ugotovitve, da je DOLINA MIRU prvi slovenski igrani film, ki mu v obrtnem pogledu od začetka do konca ni očitati večjih spodrsiljav. Zakaj je dobil John Kitzmiller nagrado za igro na puljskem festivalu, ne vem; edina utemeljitev bi bila, da je bilo v drugih filmih, predvajanih na tem festivalu, še mnogo slabših kreacij od njegove. Simpatični Eveline Wohlfeller je manj uspešno stal ob strani Tugo Stiglic, ki ni pokazal ne igralskih sposobnosti, ne šarma (to zadnje je pri igralcih otrokih poglavitno). Glasba Marjana Kozine in fotografija Rudija Vavpotiča sta edini od vseh umetniških komponent filma brez pridržkov uspeli.

Pa še obvezni rezime: DOLINA MIRU nas ni treba biti sram. DOLINA MIRU je dober film, zanesljiv obet za bodočnost slovenskega filma in zagotovilo, da sredstva, vložena v domačo filmsko proizvodnjo, niso bila vložena zaman.

—on

Tretja premiera v MG na Jesenicah

ANDRE ROUSSIN: „OTROCI PRIHAJAJO“

André Roussinova igra »Otroci prihajajo« je sodobna bulvarna komedija, ki ima vrednost v tem, da se dotakne problemov sedanje Francije in zapadnih evropskih dežel sploh.

V režiji in sceniski opremi Bojana Cebulja, umetniškega vodje jeseniškega gledališča, je bila premiera v soboto zvečer. Delo je bilo dobro zrežirano, pa tudi vloge so bile dobro

podane. Tudi tokrat je izstopala Alma Jeramova v vlogi Olymp Jacquetove. Sicer pa je celoten kolektiv pokazal nekaj več kot pri ostalih predstavah, kar je skoraj gotovo zasługa režiserja Cebulja, ki je tudi sam igral vlogo ministra Charlesa Jacqueta. V ostalih vlogah so igrali Slava Maroševičeva (Anie Jacquetova), Stanka Geršakova (Madeline Lenantova), Ivica Koroševa (Terez), Marijan Stare (Georges Jacquet) in Vinko Zorman (Jacquet). Kakor Jeramovi, bi bilo krivično, če vsem ne bi dali javnega priznanja, največjega pa režiserju Cebulju za režijo in sceno. Z Roussinovo komedijo »Otroci prihajajo« je povsem uspel. Zanimivo je še zabeležiti, da je bila sobotna premiera — četudi šele tretja — že 25. predstava letošnje sezone, kar pomeni rekordno število, saj toliko predstav v dveh mesecih Mestno gledališče na Jesenicah še v nobeni sezoni ni dalo.

U.

„LOŠKI RAZGLEDI“ PRED IZIDOM

Ker bo Muzejsko društvo izdalo tudi letos za občinski praznik revijo »Loški razgledi«, bomo obnovili razgovor z Brankom Berčičem. Marsikaj zanimivega utegnemo izvedeti.

Letos smo zaradi preobremenjenosti klisarne s tiskom zelo v zaostanku. Verjetno bodo zato »Razgledi« izšli šele januarja.

KAJ MI LAHKO POVESTE O VSEBINI?

Tudi ta letnik smo razdelili v štiri dele z ozirom na tematiko. V prvem oddelku »NOB« smo ohranili pozabi dogajanja zadnje vojne. Najobširnejši je sestavek Franceta Fojkarja »Po sledovih skritih steza prve Gorenjske reledne linije«. Niko Kavčič pa govori o škofjeloškem okrožju kot zibelki partizanskega tiska na Gorenjskem. Letos smo tudi uspeli zajeti zgodovinske drobce iz zadnje vojne obeh dolin; prispevalo jih je več avtorjev: Milan Zakelj (obdeluje NOB v Zireh), Franc Lušina (ofenziva 1942 na Jelovici, smrt Jožeta Gregorčiča), Pavle Mrak (Gabrk) in Andrej Cesen (Zelezniki).

V oddelku »Razgledi«, ki je najboljširnejši in zelo pester, govori A. Ramovš o žveplu v žirovskih apnenicah. Ločane bodo gotovo najbolj zanimala odkritja Pavla Blažnika o zgornjem stolpu na Kranclju in Starem gradu, ki jih je izbrskal po raznih arhivih. J. Zontar je zbral podatke o platnarstvu in sitarstvu na loškem ozemlju v 18. stoletju. Ivan Mohorič pa komentira pravila bratovščine kovačev in ključničarjev iz leta 1678. Gospodarsko problematiko zajemata sestavka J. Gašperšiča »O razvoju elektrifikacije

v škofjeloški občini« in Svetka Kobala, ki je objavil ekonomsko analizo občine za leto 1955. France Planina je podal turistično-ekonomski in geografski opis Blegaša in krajev pod njim. Umetnostni zgodovinar E. Cevc pa je prišel do zaključka, da je bila v Loki kiparska delavnica neznanega srednjeveškega mojstra. Zanimiva je razprava Angelosa Baša o nošah na Crngrobski freski Sv. Nedelje. Urednik Branko Berčič je obdelal v članku o Antonu Dermotu značilne momente iz njegovega življenja. Za zaključek pa J. Dolanc piše o Antonu Zaklju — zbiralcu ljudskega blaga.

Tretji del: »Leposlovje« prinaša dva odlomka iz še ne objavljenega romana Jana Plestenjaka, pisca iz loških hribov, ki je po vojni umrl zaradi posledic internacije na Rabu. Roman je sledil internaciji na Rabu. Roman je sledil internaciji na Rabu. Roman je sledil internaciji na Rabu.

V »Poročilih« pa so »Razni spominski članki« ob obletnicah društev, vrstice o sodobni gospodarski problematiki ter zanimivosti, med drugimi opis obiska v lubniški jami pred sto letj iz koledarske beležnice vajeveca Ivana Tuška.

KAJ VAS JE VODILO PRI UREJENJU ZBORNIKA, NAČRT IN PRODAJA?

Prizadevali smo si, da revija ne bi bila vezana le na Loko, ampak, da bi zajela problematiko in podatke obeh dolin. To smo dosegli le v oddelku NOB. Prihodnje leto pa upamo, da bomo uspeli v celoti.

K. J.

Mlada rast

Da bi ustregli šolskim odrom in kulturno-prosvetnim društvom, ki močno pogrešajo primernih igrice za uprizorjanje ob prihodu dedka Mraza, je uredništvo „Glasu Gorenjske“ naprosilo avtorja več mladinskih iger, tovariša Saša Škufco, naj nam za to priliko napiše krajši odrski tekst.

Mojca išče dedka Mraza

IGRICA V ENEM DEJANJU

Osebe: Dedek Mraz
Peter — deček, star 12 let
Mojca — njegova sestra
Tonček — njun prijatelj
Zajčki — vprega v saneh dedka Mraza
Godrnjavček — medvedek

Prizorišče: zimski gozd. Zadostuje le nekaj elementov, ki delajo vtis zime (zasneženo grmovje, borovci).

Mojca: Tudi očka tako pravi in mamica tudi...
Dedek Mraz: Čemu pa ne ubogaš?
Mojca: Ko pa pozabim. — Kaj res mislite, da mi bo dal dedek Mraz novo punčko?
Dedek Mraz: Prav gotovo, Mojca.
Mojca: Zdaj mi pa še povejte, kje ga bom našla?
Dedek Mraz: (se smeji) — Morda ni več tako daleč...
Peter: (priteče z desne) — Glej jo — tukaj si! Jaz te pa iščem.
Mojca: Zakaj pa? — (dedku Mrazu) — Glejte, to je pa Peter, moj brat.
Peter: Dober dan!
Dedek Mraz: Pozdravljen! Tak tako, ti si Peter. Potem je pa tisto zate veljalo. Tvoj prijatelj je naročil, da ga počakaj tule. Pa tudi po tebi je spraševal, Mojca.
Peter: Kje je pa zdaj?
Dedek Mraz: Tjaše je odšel.
Peter: No, potem pa kar pot pod noge. — (kliče) — Tonček!
Tonček! Pridi, Mojca sem našel.
Tonček: (glas iz daljave) Hej-hej-hoj!
Peter: Kam ste pa vi namenjeni?
Dedek Mraz: V mesto grem po opravih...
Peter: Potlej imamo pa isto pot.
Dedek Mraz: Res da je pot ista, pa se bomo kar tukaj poslovili. Star sem, slab v nogah in počasen je moj korak. Pa tudi revmatizem me muči.
Peter: Nič ne de. Lepo boste sedli na sani, midva z Mojco bova pa vlekla.
Mojca: Saj res, boste videli, kako naglo bo šlo.
Dedek Mraz: Ne, ne — kaj bi se mučila, otroka draga.
Peter: Kar ubogažite in sedite na sani! — (ga vleče k sanem).
Zdajci mu obliči pogled na Godrnjavčku, ki se je skrill za koš. Brž se skrrije za dedka Mraza) — Pazita, medved!
Mojca: (v smehu) — Pojdi no, šema. Nikar se ne boji! Veš — to je moj Godrnjavček.
Peter: Tvoj Go-Go-Godrnjavček?
Mojca: Veš, revčuku sem izdrla trn iz noge, potlej mi je pa pomagal iskati dedka Mraza.
Peter: Mejduh, Mojca, kako bi bilo, če bi ga vzela domov. To bi zijali...
Mojca: Saj res... Ampak — jokaj bo, ko ne bo imel več mame.
Dedek Mraz: Ne bilo bi prav, če bi ga odpeljala iz gozda. Tu je njegov dom in ne v mestu.

DEDEK MRAZ BO PRISEL MED KRANJSKE OTROKE

Tudi letos se dedek Mraz s svojim spremstvom je pripravljala da bo obiskal otroke. Letošnje priprave kažejo, da bo ta prihod lepši kot kdajkoli prej. V Kranju bo ves park pred Sindikalnim domom spremenjen v pravljico vas. Pročelje stavbe Sindikalnega doma bo spremenjeno v pravljico grad, po parku pa bodo v polkrogu pravljice hišice in paviljoni kranjskih trgovin. Trgovska podjetja so tudi že sklenila, da bodo te dni v paviljonih prodajala za otroke po znižanih cenah in tako tudi ona prispevala svoj delež k noveletni obdaritvi otrok. Nekako v sredi prostora bo verjetno velika vrteča se svetlobna krogla, ki jo bodo z vseh strani osvetljevali reflektorji. Za otroke bo letos posebnost v tem, da se bo dedek Mraz pojavil med njimi nenadoma; gledali bodo lahko tudi kratek zabavni program, se pogovarjali z dedkom Mrazom, slišali marsikatero smešno in reševali dedkove uganke.

Vsa kranjska podjetja so že sklenila, da bodo obdarila pionirske skupine in cibančke. Vsekakor je mnogo bolj koristno, da se obdarujejo pionirji in cibančani po skupinah in je prav, da tako store v vseh občinah. V kranjski občini je 27 odredov, 17 izven Kranja in 10 v Kranju. Dedek Mraz se bo oglasil tudi v vseh ostalih krajih občine; povsod so pripravili kratek spored, v Kranju pa bo za spored poskrbela kranjska Svoboda.

Lj.

Peter: Na to pa še pomisli nisem.
Mojca: Nič ne maraj, Peter, saj ga bova lahko spomladi obiskala. — (gre k medvedku) — Adijo, Godrnjavček! — (ga objame).
Peter: Prav imaš, Mojca. Zdaj pa brž domov, da ne bodo v skrbeh.
Zajčki: (se plašno prikradejo iz gozda.)
Peter: Glejte, zajčki!
Dedek Mraz: (se smeji) No, le naprej, junaki, le naprej! Nihče vas ne bo požrl. To ste mi pravi. Ob prvem šumu je pobrišete kot bi vam za petami gorelo. Sramujte se, strahopetci!
Zajčki: (stojijo pred dedkom Mrazom in se od sramu kar zvijajo.)
Dedek Mraz: Tako, draga otroka, poslovil se bom od vaju. Dolga in naporna pot je pred menoj in tudi mi.
Peter: Kako? Mar ne bova Mojca in jaz vlekla vaših sani?
Dedek Mraz: Ne, Peter — ti zajčki so moja vprega. Oni bodo vlekli sani. Bodi zahvaljen, dragi Peter in tudi tebi Mojca, srčna hvala, ko sta mi hotela pomagati iz stiske. Ker pa vsako dobro delo zasluži plačilo, vaju bom obdaroval. Nočem, da bi govorili, češ da dedek Mraz ni obdaroval dobrih otrok. — (vzame iz koša veliko punčko.)
Mojca: Jedetana, Peter, saj to je dedek Mraz!
Peter: Ali je to mogoče?
Dedek Mraz: Da, jaz sem dedek Mraz. Tu, Mojca, imaš novo punčko — tako z nogami. Lepo ravnaj z njo, da se ne boš čez leto in dan pritoževala, da sem te potegnil za nos in da je punčka zanič. — In kaj naj dam tebi, Peter? — (seže v koš) —
Peter: Nič ni treba dati, dedek Mraz. Hvala!
Dedek Mraz: Glej — kako bi bilo, če... (iz koša potegne zračno puško) — Le plitčkov ne smeš streljati!
Peter: Joj, kako je lepa!
Dedek Mraz: Jo hočeš? — (mu da puško)
Peter: O, puško pa že, puško. — Prav takšno zračno puško sem si vedno želel. — (jo napne in pritisne na petelina. Kljub temu, da je brez naboja, počli.)
Zajčki: (se v brezglavem strahu razbeže.)
Dedek Mraz: Stojte... Stojte! Preklicani strahopetci! Vrnite se. Ojej — jej — jej! Človek bi znorel.
Peter: Ne zamerite, dedek, saj nisem hotel...
Zajčki: (se vrnejo).
Tonček: (priteče z leve in začuden obstane, ko zagleda puško.)
Mojca: Glej Tonček, novo punčko imam!
Peter: Jaz pa puško.
Tonček: Kje si jo pa dobil?
Peter: Dedek Mraz mi jo je dal. — (pokaže na dedka.)
Mojca: Meni pa punčko.
Tonček: Kako, vi ste dedek Mraz? — (s sladkim glasom) — Dragi dedek, dajte še meni takšno puško. Prosim!
Dedek Mraz: Moja darila so namenjena le dobrim otrokom, a ti si slab fant, Tonček. Spomni se, kako grdo si me zavrnil, ko sem te prosil pomoči!
Tonček: Saj, če bi vedel, da ste dedek Mraz, bi vam gotovo pomagal.
Dedek Mraz: Torej, dedku Mrazu bi pomagal — drugim ne bi. Le zavoljo darila bi to storil...
Tonček: Saj se bom poboljšal...
Dedek Mraz: Poboljšaj se, drugo leto pa dobiš puško tudi ti. — (Vzame iz koša kanglico) — Na Godrnjavček — medu, da se boš z njim sladkal.
Godrnjavček: (v zahvalo prikimava in vzame kanglico).
Dedek Mraz: Pridni bodite, otroci in čez leto — na svidenje! — (sede na sani.)
Peter: Na svidenje, dobri dedek in hvala!
Mojca: (mu maha v pozdrav) — Na svidenje in hvala za punčko!
Tonček: Na svidenje!
Zajčki: (odpeljejo sani proti desni).

Dragi cibančki in pionirji!

Vem, da kar težko čakate, kdaj se bo na koledar primajal tisti nesrečni petek, ki naj bi potešil vašo veliko radovednost in končno odkril tiste srečnike, ki bodo nagrajeni za pravilno rešitev križanke.

No, pa je tu! Samo tokrat smo tisti nesrečni boben vrgli med staro šaro, ker so nekateri naši pridni reševalci malo podvomili v njegovo pravo vrtenje in so bili mnenja, da sreča nekako uhaja med zarjavlim kolesjem in se

jim tako izmika. Izbrali smo drugo pot. V uredništvo smo povabili Tončka, ki ga pozna pol Kranja kot pridnega učenca in našega zvestega prebiralca Mlade rasti, da naj on pokaže sreči pravo pot. Rad se je odzval našemu vabilu in še lepo se je počesal in umil in korajžno zavihal rokave. E, kaj bi vam opisoval, kako se je godilo, na sliko pogledajte, pa si sami zamislite, kako se je Tonček potil, predno je srečo pripravil, da mu je izjeljala te-le srečnike:

1. Smukavec Helenco, dijakinjo iz Bohinjske Bistrice, št. 8, ki bo prejela po pošti knjigo POTOVANJE V TISOČERA MESTA;

2. Perne Tončka, ki stanuje v Kranju, Titov trg, ki bo prejela drugo nagrado — knjigo MEDVEDEK IZ KRIŽEVE GORICE

3. Benedik Franci, učenec, ki bo prejel kot nagrado knjigo Ivana Ribiča POVEST Z GORA.

Tako, in sedaj je končano. No, pa ne obupajte vsi tisti, ki se vam je sreča pred nosom obrnila, drugi se bo prav gotovo obesila na vas. Preberite, kaj nam je pisala Helena: »Mislim, da se doslej še ni nihče oglasil iz našega kraja, zato sem se pa jaz opogumila, ker vem, da rad vidiš, dedek, da imaš mnogo dopisovalcev. Zelo ljubim knjige in upam, da bom med srečnimi dobitniki.« No, vidite kaj je sreča!

In sedaj še nekaj besed dopisovalcem.

Tonček! Tvoj dopis PARTIZANSKI POHOD DOMŽALSKIH TABORNIKOV je dober n bi ga tudi priobčili, če bi bilo le malo več prostora. Saj vidiš, kako smo na tesnem. Prebrat je vse skupaj, poizkusi drugič opisati tak pomemben dogodek malo krajše, pa bo priobčeno. Še se oglasi!

Ignacij Cuderman! Poslana križanka je zelo dobra, žal je prišla prepozno, jo bom pripravil pa kar za drugo leto. Magični kvadrat in rebusi bodo prišli na vrsto.

Pavel Mišmaš — Ljubljana. Tvoje ime sem že nekje bral in pesmica je bila kar posrečena. Poslano PASTIRČEK GOVORI, to bi pa rekel, da še ni dozorelo za objavo. Prvi verz so dobri, potem pa vse nekam zvočni in nam niti črtica na koncu ne odkrije, kaj si hotel povedati. Bo drugič boljše.

Zdenka! Mislim, da se je tvoja želja že izpolnila in si že v Vrtnu. Ko bo nekaj več prostora, bom tvojo zahvalo že priobčil. Pridna bodi in se uči!

Ostali bodo prišli na vrsto drugič.

DEDEK KOSOBRAIN

Gorenjski obveščevalec

Mali oglasi

Prosim poštenega najditelja listnice za denarjem, izgubljene v kinu »Storžič« 5. decembra od 4. ure dalje, da jo vrne proti nagradi na naslov v osebni izkaznici.

Prodajam stroj za izdelovanje strešne cementne opeke iz s 390 modeli v odličnem stanju. Strazišče 52.

Brejo kravo bohinjko zaradi pomanjkanja krme poceni prodajam. Trata 14. Cerklje pri Kranju.

Dobro ohranjeno spalnico prodajam. Kopaška ul. 4.

Šivalni stroj »Singer« pogrezljiv, v najboljšem stanju prodajam. Naslov v upravi lista.

Prodajam kobilu, 5 let staro ali zamenjam za vola. Draksler, Tenetiše 28.

Prodajam kompletno straniščno školjko. Polščar, Kranj, Savski breg 15.

Prodajam srednje veliko železno peč, obloženo s kamotno opeko (kuri se s drvni ali premogom) ali jo zamenjam za nov štedilnik z dvema luknjama. Prodajam tudi dober voz in sani (žlafe). Kogovšek Jože, Boh Bistrica 1.

Prodajam parcelo 1000 m² v Strazišču blizu »Zimoprejes«. Poizve se pri Jeralu, Kranj, Zlato polje 5.

Obžalujem besede, ki sem jih izrekli proti družini Košir, Labore 23, M. F.

Preklicujem vozovnico Kranj-Goriče. Meseč Janko, Goriče 25.

Preklicujem št. bloka 31571 izdan v Komisijski trgovini v Kranju dne 5. 9. 1956. Perko Edvard.

Podpisani Zupan Franc, posestnik v Vrbi št. 19 obžalujem, kar sem žaljivega govoril o v letu 1935 umrlem Vovku Janezu, posestniku v Vrbi št. 1.

Kupim šivalni stroj (entlarico). Ponudbe poslati na upravo lista.

Rokavica, pozabljena v jutranjem vlaku z Jesenic, dne 7. decembra, se dobe v upravi »Glasu Gorenjske«.

nameštenec Kranj, Gorenja Sava 20. Ivana Gruden, nameštinka Kranj, Stara cesta 16; Hijacint Solar, tovar delavec Kranj, Kalvarija 66 in Marija Završnik, tov. delavka Gorenja vas št. 42.

Objave

RAZPIS

Razpisujemo mesto tajnika Turistične podveze za Gorenjsko s sedežem v Kranju. Prednost imajo kandidati, ki so razgledani v turizmu in obvladajo tuje jezike. Plača po dogovoru. Obrazložene ponudbe poslati na Gostinsko zbornico Kranj.

OBJAVA

Na jeseniški Glasbeni šoli bo uvedeno solopetje. Poučevala bo prof. Škofčičeva iz Ljubljane. Prijavam, ki jih je oddati do 15. januarja 1957 bo sledil sprejemni izpit.

Letni pregled

V KAMNIKU

V torek je bil živilski trg v Kamniku spet založen. Mnogo je bilo to pot endivije po 60 din kg. Radič in špinado so prodajali po 120 din kg, zelje (glave) po 25 din kg, kisljo pa po 60 din kg. Kisla repa je bila po 30 din kg (v trgovini je po 38 din). Dve prodajalci sta zahtevali za čebulo 100 din za kg, medtem ko jo je v trgovini na pretek po 60 din kg. Zelo lepo kašo so prodajali po 75 do 80 din kg, ješenj pa po 70-80 din kg. Oboje je šlo dobro v kup, ker je zdaj čas koljn. Neka prodajalka iz bližine Ljubljane je zahtevala za kg rdečega korenja 60 din, medtem ko ga domači prodajalci prodajajo po 40 din kg. Jabolka in hruške so bile po 30 din kg, kostanj po 30 din liter, suhe hruške pa po 40 din liter. Jaje je bilo to pot dosti po 25 od 28 din komad.

V KRANJU

Kaže, da je mrzav največja prepreka in da je zato bilo pretekli ponedeljek na kranjskem živilskem trgu le malo branjev. Temu primerno je bilo tudi blaga napredaj. — Nekaj pa lahko ugotovimo: že več kot 14 dni se cene kmetijskim pridelkom niso spreminjale, kar kaže na določeno stalnost ponudbe. Le cena zelju v glavah se je zvišala od 20 na 28 din za kg, medtem ko pri drugih pridelkih tega ni bilo zapaziti.

Gibanje prebivalstva

V KRANJU

Rodile so: Fernanda Burdych, magister Kranj, Titov trg 23 — deklico; Marija Urbanec, gospodinja Pangeršiča 2 — dečka, Ivana Meglič, gospodinja Čadovlje 2 — deklico, Antonija Mravinec, tov. delavka Suha 22 — deklico, Vjekoslava Škvorc, gospodinja Kranj, Savska cesta 1 — dečka, Terezija Zupančič, delavka Sk. Loka - baraka — dečka, Marija Tomazin, gospodinja, Tržič, Cankarjeva 14 — deklico, Frančiška Debeljak, delavka Čušnjica 81 — deklico, Stefanija Pipan, tov. delavka Prebačeva 4 — dečka, Marija Pavlin, knjigovodkinja Kranj, Jurčičeva 6 — deklico, Julijana Oblak, učiteljica Olševak 55 — dečka, Ivanka Jan, nameštinka Sp. Blinje 10 — deklico, Vida Kavčič, delavka Stara vas 11 — deklico, Jera Dolenc, delavka Senčur 214 — dečka, Marija Draksler, delavka Podreča 17 — dečka, Jožefa Pirnat, tekst. vajenka, Kranj, Tavčarjeva 22 — dečka, Marija Hudolin, tov. delavka Stari dvor 56 — deklico, Frančiška Čebušek, kmečka delavka, Podreča 54 — dečka, Veronika Vrabelj, šivilja Kranj, C. na Rupo 4 — dečka, Nada Zech, tov. delavka Tržič, C. JLA 12 — deklico, Marija Oblak, gospodinja Dobračeva 82 — deklico, Alojzija Prestor, gospodinja Senčur 210 — dečka, Alenka Verbič, uslužbenka Kranj, Koroska 41 — deklico, Marija Pušavec, gospodinja Voglje 4 — dečka, Pavla Zupanec, gospodinja Voglje — dečka, Gabrijela Gutnik, kuharica Kranj, Zlato polje 17 — dečka, Marija Pavlin, tov. delavka Kranj, Ljubljanska cesta 1 — dečka, Marija Brajc, gospodinja Podbrezje 18 — deklico, Julijana Vizjak, gozdni tehnik Vešter 20 — deklico, Marija Bukovnik, gospodinja Hotemože 40 — deklico, Angela Švegelj, gospodinja Kranj, Jezerska cesta 5 — dečka, Marija Mali, risarka, Kranj, Planina, Samski dom — dečka, Mihaela Miklič, tov. delavka Retnje 37 — deklico, Ana Kostrun, gospodinja Kranj, Kalvarija 22 — deklico.

Poročili so se: Franc Miklavčič, osebni upokojenec, Kranj, Cankarjeva 6 in Elizabeta Sotler, gospodinja Kranj, Prmskovo 55; Karol Gorjanc,

otroci, pa so s kničanjem prepričani opravičili vrle Blejčanke.

© Kaj pa rezervacije vstopnic v tem kinu? Če si rojen pod srečno zvezdo, še nič ne pomeni. Mora biti še pomembnejša stvar, da se ti ni treba pretepati v vrsti. Kdor pogostoma hodi v blejski kino, pa bi se rad izognil čakanju pred blagajno, naj si čim prej zagotovi poznanstvo z »odgovornimi osebjem«. V tem primeru bo izvoljenec, ki bo dobival karte »pod roko«.

© Sploh so se mi Blejčani zamerili. Zakaj — vam bom takoj povedal.

Ondaj sem hodil okrog hotela »Lovec«. Nič hudega sluteti sem zvil po klancu proti jezeru. Nenadoma pa — sam ne vem, kako je do tega prišlo — sem se pognil kakor dolg in širok hitro sem se začel pobirati, da me Blejčani ne bi videli, kako se valjam po njihovih cestah. Preklicana smola — pomislite, prav pri pobiranju sem še dvakrat odletel. Seveda so vsi mimoidoči kazali name, češ da sem pijan... Verjemite mi, da nisem bil jaz kriv teh padcev, temveč poledica, ki utegne biti prav na klancih zelo nevarna. Da je bila mera polna, me je pa še miličnik popokal, češ da se dričam. Strela skrhanja, jaz naj bi se dričal? Ja, kje je pa potem moje dostojanstvo, da o starosti ne govorim! In zakaj vse to? Vse zavoljo poledice! Blejčani — nikar ne varčujte peska in ob poledici klance posipajte!

© Slišal sem, da se obetajo branjevkam na kranjskem placu lepši dnevi. Boda bodo dogradili stranišče vrh Rožnoveškega klanca? Takrat se bodo okoliški stanovalci prav gotovo odahnili... Vas pozdravlja vaš Bodičar!

VSEM DELOVNIM LJUDEM OBČINE ŠKOFJA LOKA ČESTITAJO K 4. PRAZNOVANJU OBČINSKEGA PRAZNIKA 18. DECEMBRA IN JIM ŽELIJO VELIKO USPEHOV PRI NADALJNI GRADITVI NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI!

Občinski ljudski odbor Škofja Loka
 Občinski komite ZKS Škofja Loka
 Občinski odbor SZDL Škofja Loka
 Občinski odbor ZB NOV Škofja Loka
 Občinski sindikalni svet Škofja Loka
 Občinski komite LMS Škofja Loka
 Občinski odbor ZVVI Škofja Loka
 Občinski ljudski odbor RK Škofja Loka

»ŠEŠIR« tovarna klobukov ŠKOFJA LOKA

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA

»MOTOR« električni in hladilni stroji, gasilska oprema ŠKOFJA LOKA

»JELOVICA« medzadružni lesni kombinat ŠKOFJA LOKA

»TRANSTURIST« ŠKOFJA LOKA

KOMUNALNO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

»ODEJA« tovarna prešitih odelj ŠKOFJA LOKA

Trg. podjetje »LUBNIK« ŠKOFJA LOKA

STROJNO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

SLIKOPLESKARSTVO ŠKOFJA LOKA

»ELRA« elektro-radio obrt. delavnica ŠKOFJA LOKA

MLINSKO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

»MESNINA« ŠKOFJA LOKA

»KROJ« šivalnica ŠKOFJA LOKA

OBRTNO KOVINSKO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

Gradbeno podjetje »TEHNIK« ŠKOFJA LOKA

Veletrgovina »LOKA« ŠKOFJA LOKA

ŽELEZNINA ŠKOFJA LOKA

Restavracija »KRONA« ŠKOFJA LOKA

Gostilna »PRI KOLODVORU« ŠKOFJA LOKA

KMETIJSKA ZADRUGA ŠKOFJA LOKA

KMETIJSKA ZADRUGA TRATA

KMETIJSKA ZADRUGA ZMINEC

KMETIJSKA ZADRUGA LOG

Mesarsko podjetje OZZ ŠKOFJA LOKA

»GRADIS« ŠKOFJA LOKA

PILARNA RETEČE

KOMUNALNA BANKA ŠKOFJA LOKA

Zadružna hranilnica in posojilnica ŠKOFJA LOKA

Gorenjske bodice

Jaj, jeji ljudje, znorel bi, toliko grehov se je nabralo zadnje dni. Seveda, če bi imel »Glas Gorenjske« posebno prilogo za bodice, potlej bi že za silo šlo. S tistim piškavim kotičkom pa res ne morem delati čudežev.

© V Trbojah imajo na poslopu krajevnega urada oglasno desko z napisom: Občinski ljudski odbor Smlednik. Mar ne bi kazalo preplestati ta napis, saj je po 14 mesecih že čas. Zdej pa vse tako kaže kot da imajo v Kranju občino v občini. In še to: na oglasni deski so stari razglasti verjetno še iz časov smledniške občine. Zob časa jih je tako nagrizel, da sploh niso čitljivi.

© V Senčurju so končno na cesti II. reda Cerklje — Senčur odstranili starinski oreh, ki je rasel sredi ceste. Orehov sedaj res ne bo več, po drugi strani pa je prav, da lastnik, ki si je orehe lastil, ne bo preganjal ljudi, ki so kdaj pa kdaj na cesti pobrali kak oreh. Tudi prometna varnost je sedaj zagotovljena, kajti prej so morali šoferji in vozniki voziti dokaj previdno, da ni prišlo do nesreče zavoljo tega drevesa.

No, dolgočasni del je za nami. © Zdej vam bom pa povedal, kako me je preteklo nedeljo blagajnik škofjeloškega kina učil kozjih mlitvic. — Takrat je bil na sporedu film »Kraljica Kristina« in zamikalo me je, da bi si ga ogledal. Navall sem na blagajno že ob 10. uri, čeprav začno vstopnice prodajati šele ob 11. uri. Brž sem prešel rep pred blagajno. Jaz sem bil petdeseti. Čakam in čakam. Naposled

se je vrsta premaknila. — »Aha, so že začeli prodajati!« sem si mislil, pa sem se grdo uštel, kajti nekemu je od čakanje postalo slabo, pa se je umaknil iz vrste. Ko je pa prodaja vstopnic začela, je šlo pa tako počasi, da sem v vrsti dvakrat stojel zaspal, kot fjakerski konj. No, ko je v stolpu dvanajstkrat udarilo, sem bil na vrsti. Takrat pa — tristo Matičkov...! Blagajnik nas je vlijudno vprašal, če smo že južnali, hkrati pa nam je zaupal, da on še ni, in zaloputnil okence blagajne. Nesramnost ti taka! Ni dosti manjka, pa bi mi nos pripril. Ljudje za menoj — da o sebi ne govorim — so se upravičeno razburjali nad počasnostjo blagajnika. Če bi se le malo urneje zasukal, bi lahko v tem času prodal vse vstopnice, saj dvorana nima več kot 295 sedežev, torej za dve predstavi niti 600. O kulturni potrebi bom pa rajši molčal...

© Z blejskim kinematografom tudi ni dosti boljše. — Tam imajo zelo v čišni »privilegirano kasto« ali, drugače povedano, »boljše« obiskovalce, ki dobe vstopnice, ne da bi se postavili v vrsto kot mnogi drugi.

Sicer ne vem, koliko resnice je na tem, vendar vam bom povedal tole zgodbičco:

Zadnjič se je neka blejska »dama« poslužila privilegija nosečih žena in ne oziraje se na vrsto stopila k blagajni ter zahtevala vstopnico. Seveda so se ljudje razburjali, ona pa je bila izgovorila, češ da je noseča.

»Pa se vam nosečnost še nič ne pozna.« jo je opomnil nekdo iz vrste.

»Kako bi se tudi poznalo, ko pa sem šele...«

Takrat so se od nekod pripodili

Kino

KINO »STORŽIČ«, KRANJ

14. decembra, ob 16. uri ameriški dokumentarni film »ZAKAJ SE BORIMO« III. in IV. del, predvaja jugoslovanska kinoteka, ter ob 18. in 20. uri ameriški barvni film »CAS OBRAČUNA«.

15. decembra, ob 16. uri, ameriški dokumentarni film »ZAKAJ SE BORIMO« V. del, predvaja jug. kinoteka; ob 18. in 20. uri ameriški barvni film »CAS OBRAČUNA«; ob 22. uri premiera ameriškega barvnega filma »NOCOJ BOMO PELI«.

16. decembra, ob 8. uri, ameriški dokumentarni film »ZAKAJ SE BORIMO« I., II., III., IV. in V. del — predvaja jug. kinoteka; ob 14. uri premiera ameriškega filma »GLEJ PTIČKA«; ob 18., 19. in 20. uri ameriški barvni film »CAS OBRAČUNA« — zadnjokrat.

KINO »TRIGLAV«, PRIMSKOVO

14. decembra, ameriški dokumentarni film »ZAKAJ SE BORIMO« IV. in V. del — predvaja jug. kinoteka.

15. decembra, premiera ameriškega filma »GLEJ PTIČKA« ob 18. in 20. uri.

16. decembra, ob 10. uri ameriški barvni film »OBZORJE NA ZAHODU«; ob 15., 17. in 19. uri premiera ameriškega barvnega filma »NOCOJ BOMO PELI«.

KINO »SVOBODA«, STRAZIŠČE

15. decembra, ameriški barvni film »OBZORJE NA ZAHODU« ob 18. in 20. uri.

16. decembra, ameriški barvni film »RDEČE PODVEZE« ob 14., 16., 18. in 20. uri.

KINO NAKLO

15. decembra, sovjetski barvni film »MATI« ob 19. uri.

16. decembra, ameriški barvni film »OBZORJE NA ZAHODU« ob 16. in 19. uri.

KINO »RADIO«, JESENICE

15. decembra, italijanski barvni film »SCAMPOLO«, ob 18. in 20. uri. V gl. vl. Maria Fiore, Henri Vidal in Arlette Poirier — zadnjokrat.

15. in 16. decembra, premiera ameriškega barvnega filma »CLOVEK IZ ALANA«. V gl. vl. Glen Ford, Julija Adams in Cil Vajls. Predstave: v soboto ob 18. in 20. uri ter v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo dopoldne ob 10. uri matineja mladinskega filma.

KINO »PLAVŽ«, JESENICE

14. decembra, ameriški barvni film »TO JE LJUBEZEN« ob 18. in 20. uri. V gl. vl. Kathryn Grayson in Mery Crifain — zadnjokrat.

15. in 16. decembra, italijanski barvni film »SCAMPOLO«. V gl. vl. Maria Fiore, Henri Vidal in Arlette Poirier. Predstave: v soboto ob 18. in 20. uri ter v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Ob 10.30 uri matineja mladinskega filma.

KINO ŽIROVNICA

15. decembra, ameriški barvni film »TO JE LJUBEZEN«.

16. decembra, italijanski film »NA KONICI MEČA«.

KINO DOVJE MOJSTRANA

15. decembra, italijanski film »NA KONICI MEČA«.

KINO RADOVLJICA

Od 14. do 16. decembra, ameriški film »DVOBOJ V DZUNGLI«, v soboto ob 20. uri ter v nedeljo ob 15.20 in 17.30 in 20. uri.

KINO »SORA«, ŠKOFJA LOKA

Od 14. do 16. decembra, ameriška barvna risanka »PETER PAN«.

KINO CERKLJE

15. in 16. decembra, nemški film »SRCE LAZNO BIJE«, v soboto ob 19.30 ter v nedeljo ob 15. in 19. uri.

Gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Nedelja 16. decembra ob 16. uri: izven in za podeželje Ronald D Derderfield »VISOK JE ZID«

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V soboto 15. decembra ob 19.30 uri Andre Roussin »OTROCI PRIHAJAJO«

V nedeljo 16. decembra ob 14.30 uri Andre Roussin »OTROCI PRIHAJAJO« — Zveze z vlakci ugodne.

Prvi evropski časopis

»Zapustila me je žena Lucija Sekstila, potem ko me je vrsto let zapostavljala in mučila. Naj jo bogovi kaznujejo za to, a jaz se ji s tem odpovedujem ter izjavljam, da ne bom priznal nobenih njenih dolgov. Mark Akcij, Ekves, Rim.«

Kdor bi mislil, da je ta oglas prepisan iz enega sodobnih časopisov, bi se ušel za borih 2000 let. Oglas je bil objavljen v prvem evropskem časopisu, imenovanem »Acta diurna«, ki ga je ustanovil rimski imperator Julij Cezar. Časopis je izhajal v Rimu. Original je bil napisan na velike lesene table, prevlečene z voskom in razstavljen na rimskem forumu, glavnem trgu starega Rima, prepise pa so pošiljali v vse pokrajine rimskega ce-

sarstva. Prepisi so bili ali kot original na povoščenih lesenih tablicah, ali pa napisani s črnim na papirusu. Na z voskom prevlečene tablice so pisali s priostrenim pisalom, na papirusu pa s črnim, ki so ga Rimljani podedovali od Egipčanov.

Uradni del prvega evropskega časopisa je vseboval razne cesarske odredbe, razrešitve in nastavitve uradnikov, odlikovanja itd. Mnogo bolj zanimiv je bil informativni del. Ta je vseboval tudi družabne vesti, kot da je senator Gaj Lucilij priredil sprejem, ki so ga udeležili ti in ti, ali pa da so iz Grčije prinesli nov model tunike, ki da rimskim ženam posebno ugaja.

Najzanimivejši je bil oglasni del časopisa. V njem so bile vse rubrike, od »Nakup in prodaja« do »Službo dobje in celo »Razno«. Pod to rubriko je bil med drugimi tudi tale oglas: »Pobegnili mi je suženj germanskega porekla, visok, svetlo plavih las in oči, z brazgotino čez desno lice, ki mu je ime Budurus. Naprošajo se vsi, ki o njem kaj vedo, da to javijo na naslov: Edil Kvint Papirij, Rim.«

Dva izvoda tega rimskega časopisa je pred meseci našel italijanski arheolog Giorgij Valenti, ki je že več let iskali po libijskih puščavah ostanke grških in rimskih zgodovinskih spomenikov. Pri odkopavanju rimskega naselja so v neki stavbi našli svinčen zaboj, ki se je zaradi suhe klime in peska, s katerim je bilo naselje na debelo pokrito, ohranil v izredno dobrem stanju. V zaboju so bili okrasni predmeti, žlahtno kamenje, denar iz dobe cesarja Oktavijana Avgusta in dva izvoda omenjenega časopisa, napisana na papirusu. Oba izvoda sta zelo dobro ohranjena.

DVE ZANIMIVOSTI IZ SKOPJELOŠKEGA MUZEJA

Ob občinskem prazniku se bo škofješko muzej obogatil z novim razstavnim predmetom, ki bo gotovo privabil mnogo obiskovalce. To je maketa loškega gradu po sliki iz leta 1697. Maketo je izdelal znani rezbar Kankelj v sedmih mesecih, delal pa je dnevno po 5 ur. Pomagal si je tudi z načrti arhitekta Trea iz leta 1892, ko so tedanje lastnice podrle srednji stolp. Zanimivo je posebno to, da se maketa odpre in je tudi notranjščina opremljena po podatkih ustnega izročila. Tako vidimo v srednjem stolpu bramborni hodnik, žensko ječo, ječarjevo stanovanje, možko ječo, mučilnico, klet in depo. Maketa ima posebno vrednost zaradi tega, ker je izdelana verno po zgodovinskih virih in obenem zelo nazorno.

Druga zanimivost za Ločane bo gotovo objava odlomkov iz Santoninovega potopisa iz leta 1486 po naših krajih (Loški razgledi III). Ta drobni zapis je dal tudi nekatere podatke o zgorjemem stolpu na Krančlju, Starem gradu, jesharni itd.

J. K.

Življenje se začne s 60 leti

Pregledali so življenjske podatke 400 znamenitih državnikov, slikarjev, pesnikov, pisateljev, generalov in drugih pomembnih ljudi in ugotovili, da so ti močje dosegli največ svojih uspehov med 60 in 70 leti. Nekaj je bilo celo takih, ki so bili najbolj produktivni med 70 in 80 leti, nekaj, čeprav majhen odstotek, pa takih, ki so dosegli višek slave že potem, ko so bili stari že 80 let. Izračunali so, da je 66% vseh v javnem življenju uspešnih in pomembnih ljudi starih nad 60 let.

Vodni velikani izumirajo

Navzlic prizadevanjem znanstvenikov, da bi ohranili redke živali, ljudje na lovu za dobrimi zasluzki čedalje bolj uničujejo tiste živali, ki spominjajo na davno preteklost našega planeta. To se zlasti dogaja aligatorjem, posebni vrsti krokodilov, katerih koža je dragocena surovina za usnjeno galanterijo. Se ob koncu prejšnjega stoletja niso bili aligatorji v rekah in močvirjih Južne Amerike nobena redkost, zadnja leta pa jih je celo že v brazilskih vodah, ki so nekoč veljale za njihovo domovino, čedalje manj. Se pred 20 leti so aligatorji dosegali povprečno po 5 metrov dolžine, zdaj pa jim lovci ne dovolijo več, da bi dodobra zrastle. V porečju največje reke na svetu, Amazonke, pobijejo na leto deset tisoče teh živali. Če ne bo posegla vmes država — je dejal neki

brazilski naravoslovec — bodo aligatorji že čez 10 let prava redkost.

Podobna nevarnost pred največjimi živim sesalcem, kitom. V polarnih vodah okrog Severnega tečaja je teh živali že tako malo, da se je lov nanje prenesel na področja okrog Južnega tečaja. Lovijo jih z najmodernejšimi pripomočki, tako da kit, ko so ga lovci enkrat opazili, ne more uiti. Moderno opremljene kitolovske ekspedicije imajo s seboj helikopterje, električne harpune in cele plavajoče tovarne, ki sproti predelujejo ulovljeni plen. Čeprav so se kitolovske države med seboj sporazumele, koliko kitov sme ujeti v sezoni to ali ono ladjeve, se vendarle zdi, da bodo kitji ob takem obsegu lova kaj kmalu povsem izginili s površja zemlje.

Primitivna plemena v Avstraliji živijo še vedno tako, kot so živeli predniki v ledeni dobi: komaj da poznajo najosnovnejše pridobitve civilizacije, ogenj in preprosto orodje. Imajo pa močno razvite obredne svečanosti. Na slikah: lovski ples, ki ga pleše skupina domačinov in tako imenovani kengurujski ples, pri katerem vojščak spretno posnema kengurujeve skoke

„CIVILIZACIJSKE BOLEZNI“ AMERISKE MLADINE

Ameriške zdravstvene oblasti si beležijo vprašanjem, kaj bo z ameriško mladino, če bodo pustili, da se bo v bodoče razvijala tako, kot se razvija zdaj.

Preiskali so 7000 mladih ljudi v Združenih državah, Italiji, Avstriji in Sviči. Rezultati preiskave so pokazali, da 58% ameriške mladine nima zdravega in gibčnega telesa, medtem ko je bilo pri istem številu mladih iz Evrope le 9% na tak način zaostalih.

Izkazalo se je, da ima ameriška mladina boljše pogoje za dober razvoj, kar zadeva hrano in zdravniško oskrbo. Bolezni pri mladini poenostujejo — kljub temu pa mladina nima zdravih in normalno razvitih teles. Pravijo, da izvira to od tega, ker ameriška mladina ne hodi več peš, se ne vozi z dvokolesi, se torej ne giblje, da bi pospeševala obtok krvi in zdrav razvoj telesa, ampak se samo vozi z avtobusji in z avtomobilji.

Posebno poglavje je duševna razdvojenost in duševne bolezni mladine v Združenih državah. Kakih 5 milijonov mladine do 18. leta je notranje razdvojenih, ker ne vedo, kaj bo življenje napravilo z njihovimi starši — ali bo družina ostala skupaj, ali se bosta oče in mati razporočila. Na leto zgubi v Ameriki starše zaradi razporok okrog 150.000 otrok. Za nekatere izmed njih je tudi po razporoki staršev dobro preskrbljeno, večina pa le čaka usoda »ptičkov brez gnezda.«

J. M.

V NOVEM LETU NOVA SLIKANICA:

CIGARETA SLAVI STOLETnico

Skot Robert Peacock Gloag je odprl 15. junija 1856 prvo tovarno cigarete na svetu. V njej je en delavec zvil v eni minuti 4 cigarete. Prve cigarete so bile za polovico krajše od sedanjih in dvakrat debelejšje, imele pa so tudi ustnik iz tankega češnjavega lesa. Izdelovanje cigaret se je do danes tako izpopolnilo, da moderni stroji zvičujejo v eni minuti nad 1600 cigaret.

Tuberkuloza polagoma pojenjuje

Povsod na svetu tuberkuloza pojema, tako po številu obolenj kakor tudi po številu žrtev. Znanstveniki trdijo, da sta vzroka za to v glavnem dva: bacili, ki povzročajo tuberkulozo, pešajo (nekaj podobnega se dogaja tudi s sifilidom), medicina pa dosega v boju proti jetiki čedalje večje uspehe.

Zlasti občuten je padec umrljivosti za tuberkulozo pri mladini. Od leta 1911 do 1951 je umrljivost otrok do 5 let padla od 100 na 1,6, medtem ko je pri starejših ljudeh umrljivost padla v manjši meri: od 100 na 72,9.

Selitve poslopj

V Združenih državah se je razvila nova industrijska panoga — preseljevanje hiš in drugih poslopj. Za gradnje novih cest, tovarn, jezov in drugih naprav je dostikrat treba porušiti ali preseliti stotine stanovanjskih in drugih poslopj. V letošnjem letu so v ZDA iz takih razlogov preselili ali porušili okrog 50.000 poslopj.

Selitvene družbe proti razmeroma ne previsoki pristojbini preselijo kompletna poslopja ali vasi, včasih tudi na razdaljo več kilometrov. Pri tem preselijo poslopja z instalacijami vred in jih na novem stavbišču vključijo v vodovodno, električno in plinško omrežje. Selijo tudi večnadstropna poslopja.

POGLAVJE O GROBOSTI

Naj vam povem vse po vrsti. Samo malo potrpite, da pridem do supe. Kri mi zavre v žilah, če se samo spomnim na to!

Delam na pošti. Saj veste: vplačila, izplačila, prenosi itd. Pri tem je seveda treba biti previden, da ne plačujete zvečer iz svojega žepa.

Sedaj pa sami presodite: kako morete ostati morni, če stojite okoli vas tolpa kričavev in eden čez glavo drugega nekaj svetuje, drugi vas popravlja, tretji se norčuje, posmehuje, grozi — vsi skupaj pa rjovejo kot sto zlodjev!

Pri okencu se je torej zbralo jezero ljudi. Končujem delovno operacijo, zapisujem vlogo v knjižico, ko zaslišim glas iz vrste:

»Kaj pa tako dolgo mečkate? Kot bi se mu sanjalo! Nekaj me je zbudilo. Bil sem uzaljen: saj ne delam nič nepotrebnega; samo lasek vzamem iz peresa in znova po vrsti, kakor se spodobi: petsto — z besedami, petsto — s številkami, žig.

Molče vrnem stranki knjižico, vzamem naslednjo. Tedaj zopet zaslišim glas, sedaj nekoga drugega: »Poglejte, čaka in gleda kakor tele v nova vrata in se vrsta nikamor ne premakne. Le čemu in za kaj dobivajo taki ljudje plačo!«

V meni se je nekaj razklalo, da sem udaril pečat tja, kamor ga ne bi smel. In zopet glasovi:

»Glejte ga, prav nič ne pazi!«
»Roke se mu tresejo, revčute!«
Resnično, roke so se mi tresle od razburjenja. Človek bi kar eksplodiral! Ob takih ljudeh se ti tresejo ne le roke, ampak vse telo. Kje so se le učili manir! Hotel sem jim razložiti, da o poštni službi nimajo pojma, da delam po ustaljenih postopkih, toda ljudje so gnali tak vik in trušč, da ni bilo mogoče prekrčiti teh grobjanov.

Prihitej je upravnik. Vidi, da delam pravilno in hoče pomiriti publiko. Začne strankam razlagati naša poštna